

3. Bevezető, in Bibliográfia, 5.
4. uo.
5. Bevezető, 8.
6. Bevezető, 6.
7. Itt meg kell jegyezni, hogy figyelmen kívül hagytam a magyarországi magyar szerzők jelenléti arányát; ez a kritérium azonban a további elemzéshez adhat majd szempontokat.
8. Az adatok számszerű vizsgálatához a bibliográfia Interneten megtalálható online változatát használtam:

<http://meister2.adatbank.transindex.ro>. Ez a jól megszerkesztett, tűrhetően működő keresőprogrammal ellátott adatbázis nagy segítségemre volt a pontos szám adatok megállapításához. A bibliográfia egyébként a kolozsvári Egyetemi Könyvtár Dokumentációs osztályán adatbázis formában is konzultálható; és egy esetleges, majdani CD-ROM-os változat – amely manapság hasonló kutatóknak elengedhetetlen hordozója – még jobban növelné hozzáférhetőségét.

9. Bevezető, 8.

Maros megyei tudóslexikon

Oameni de știință mureșeni : dicționar biobibliografic / Ana Todea ; Fülöp Mária ; Monica Avram. – Târgu Mureș ; Biblioteca Județeană Mureș, 2004, 477 p. – (Biobibliografii mureșene ; 2.) ISBN 973-0-03762-0

A könyvtáros munkája, ha komolyan veszi és szívvel-lélekkel végzi, több mint szolgáltatás, ez szolgálat. S még inkább szolgálat a bibliográfus munkája. A szakértelem mellett nagy-nagy szorgalom, kitartás, szinte a vadászkutya szimata és bátran mondjuk ki, alázat kell hozzá. (Hogy hogy jön ide a vadászkutya? Angolul az információkeresést information retrieval-nek mondják, de retrieval a vadászkutya ténykedése is, amellyel felkutatja és elhossa gazdájának a vadat.) Hiszen a bibliográfia nem minősül a szó megszokott értelmében tudományos munkának, „csak” segédeszköz a kutató, a tudós kezében. „Csak” segédeszköz, de nélkülözhetetlen segédeszköz. Ugyanakkor, Horatius szavaival élve, „ércnél maradandóbb emlékmű”, hiszen egy jól elkészített, alapos bibliográfia évtizedekig, akár évszázadokig hasznára van a tudománynak.

A bibliográfia sajátos válfaja a helytörténeti-helyismereti bibliográfia, amelybe a helyvel (településsel, megyével, országgrésszel) kapcsolatos, valamilyen szempontból arra vonatkozó irodalmat gyűjtik össze.

A Maros Megyei Könyvtár bibliográfiai osztályán immár másfél évtizede végzik ezt a gyűjtő munkát, s minden túlzás nélkül beszélhetünk helyismereti-helytörténeti bibliográfiai műhelyről, hiszen ez a kötet, a nyolcadik ilyen jellegű munka, a hat bibliográfia mellett a második biobibliográfia. (Az első, a *Sriitori români mureșeni* volt.)

Amint a kötet címe is mutatja (*Oameni de știință mureșeni*) Maros megye és Marosvásárhely tudós alkotóinak, a reáltudományok művelőinek a leltára, katasztere ez a nagy munka. Azoké, akik a mai megyehatárok között születtek, itt tanultak, hosszabb-rövidebb ideig itt éltek, itt dolgoztak vagy itt adták ki műveiket. Az alkotó értelmiségiek számbavétele volt a cél, a „belépti díj” egy önállóan vagy társszerzőként írt és nyomtatásban megjelent könyv volt. Lehet vitatni ennek a kritériumnak a helyességét, hiszen a tudománytörténetben találunk korszakalkotó tudósokat, akik nem írtak könyvet, és sarlatánokat, akik könyvek tucatjait produkálták. Mégis úgy gondolom, helyes volt a döntés, minthogy ez a kritérium biztosította a legkisebb hibalehetőséget.

861 név, 861 tudós ember – orvosok, gyógyszerészek, biológusok, növény- és állattanászok, matematikusok, fizikusok, vegyészek, geológusok, csillagászok, mérnökök, mezőgazdák, közgazdák – élete és munkássága tárul fel az olvasó, kutató előtt, a legrégebb időktől napjainkig. A „legöregebb” az 1508-ban született Franz Joel gyógyszerész, a legfiatalabb az 1979-ben született Rădoi Sanda közgazdász.

Megyénk, városaink s ugyanakkor a tudományok fejlődését is mutatja a „szereplők” időbeli megoszlása. A 16. századot a már említett Franz Joel képviseli, a 17. században már 6, a 18. században 36, a 19.-ben 152, a 20. században pedig 666 tudós embernek van valamilyen kötődése megyénkhez, városunkhoz.

A szakterületek szerinti megoszlást illetően érdekes, bár természetes is, hogy az orvosok száma a legnagyobb (kerekén 400). Ez elsősorban annak köszönhető, hogy 1945-ben idehelyezték a Bolyai

Egyetem orvostudományi karát, amelyből azután a mai Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem fejlődött ki. Emellett természetesen jelentős orvosokkal, gyógyszerészekkel a korábbi századokban is találkoztunk. Az orvosokat követik a biológusok, botanikusok, zoológusok (összesen 57-en), majd a vegyészek (52), matematikusok (46), gyógyszerészek (szintén 46).

Ki gondolta volna, hogy ilyen gazdagok vagyunk szellemi értékekben!

A betűrendben sorakozó nevek mellett ott találjuk a név viselőjének rövid életrajzát (ezért „bio”), művei lehetőleg teljes jegyzékét és a róla szóló irodalmat (ezért „bibliográfia”). A szócikkek alatt az összeállító névbetűi, így mindenki tudhatja, kit kell dicsérni vagy – Isten ments! - szidni a hibáért. Mint ahogy az elvárható egy ilyen jellegű munkától, a szócikkek összeállítói mellőznek minden értékelést.

A helytörténészek, orvostörténészek, tudománytörténészek, s általában a történészek számára aranybánya ez a biobibliográfia, sőt több, mint aranybánya, hiszen nem nekik kell kibányászni az aranyat, megtették helyettük a szorgalmas könyvtárosok. De nemcsak a szakemberek, hanem a város, a megye története iránt érdeklődő laikusok, vagy a nagy emberek leszármazottjai számára is nagyon érdekes, hasznos ez a 477 oldalas kötet. S táplálhatja a községek, falvak lakóinak egészséges lokálpatriotizmusát a tudat, hogy ez vagy az a nagy ember onnan származik.

Méltán kijár minden dicséret a Maros megyei „tudóslexikon” összeállítóinak. S bár erre senki sem hatalmazott fel, a kötetben szereplő nagy és kevésbé nagy tudósok, a város és a megye polgárai nevében fejezem ki köszönetemet és elismerésemet.

Fülöp Géza